

Det skriker fra Djevlesvelget

De rommer et sagn,
Iguazu-fallene i gammelt
indianerland på grensen
mellom Argentina og Brasil.
Om ungpiken som kaller
på sin kjære. Såre rop
fra djevelens fossestrupe.
For den som vil høre.

Tekst og foto: Terje Gustavsen

*Regnbuen
strammer seg
over Djevlesvelget
innerst i
Iguazu-fallene.*

Månen stiger full og glødende inn i nat- ten. Him- melen mørkner i blått og purpur. Elven blir

en bred sølvlenke som knuses i det grusomme Djevlesvel- get. Fuglene skriker hektisk i den siste strime av lys over de hundre fossesprang i Igu- azu – Det Store Vannet.

De travle helikoptervingene har forlenget slått seg til ro. De siste turistbussene har svelget sine køer. Guidene har skrudd smilet av. Regn- buene har sluknet.

Det er nå jeg skal høre et ekko skrike fra Djevelens fosseslope. Det evige såre rop fra en ungjente som kal- ler på sin elskede: Taroba, Taroba, Taroba...

For det er fullmåne ikveld. I det magiske lyset da legen- dene kan smyge seg gjennom sommerfuglskogen og bli le- vende i et fortrollet sinn...

Hele dagen har solen og vannet hatt det travelt med å bygge sine lokkende regnbue- er. I stramme spenn fra fossefall til fosseslope. Eller knyt- tet dem som et mykt slør om fossens munn. I Iguazu er brudeslørene så tallrike at ingen har riktig tall på dem. De lister seg utenom de store juvene og springer lettfootet nedover de bratte skråningene på alle sider. Bortimot 260 fosseslope på det meste. Som et verdens under ligger Iguazu- fallene der i en bredde på flere kilometer og kaster seg mot avgrunnen – høyere og flottere enn Niagara.

Og midt i skriker det 98 meter høye Djevlesvelget med frådende kjef, og spyter elven høyt opp i luften.

Med et voldsomt sug forsøker den å slikke i seg den irri- terende helikoptermyggen som rundskuer oss klaprende mot denne svimleste av- grunn.

Som om jorden åpnet seg. Bare helikopterflyveren er like kjedelig ubevegelig i an- siktet med en sliten tygge- gummi og et havarert blikk bak solbrillene. Ikke en skjeggstubbe rører på seg når vi løfter tommelen begeistret i været.

I dette bortgjemte hjørnet der Paraguay, Argentina og Brasil møtes, lå Iguazu- falle- ne lenge utenfor den brede turistvei. Men nå er det blitt et velutviklet høydepunkt med brosjyrer som floskler seg inn i himmelen.

Et yndet sted for honning- gyldne hvetebrødsdager. Nå

er hotellene like tallrike som sommerfuglene en gang var. For her lever romantikken evig – i sagnet om Taroba og Naipi og om den fantastiske skapelsen av de mektigste fosseslope noe menneskeøye skal kunne se.

Det skjedde i de dager da Caigangues-indianerne var de stolte herskere langs hele Iguazu-elven. Og ikke forvist til de karrige om- rådene nord i Paraguay som idag.

Taroba og Naipi var to høvdingebarn som alltid holdt sammen. Hun var 13 år, men allerede en skjønnhet på spranget ut i full blomst. Hennes hud var fløyelsmyk som en sommerfuglvinge. Men de store leppene hadde et drag av sorg. Og denne merkelige bedrøvelsen kom fra hennes øyne, som var bleke og glansløse. Naipi var blind.

Taroba var 15 år gammel. Hans kropp var smidig og høyreist og med muskler av granitt, men hans øyne var triste og melankolske. Han kjente en bitende sorg over å se Naipi blind.

Taroba holdt alltid Naipis hender.

Og denne morgenen gikk de sakte gjennom den frodige skogen i Sommerfugldalen til et område hvor de aldri før hadde vært.

Naipi var som besatt av nysgjerrighet. Hun ville vite alt som var å se.

På toppen av en liten høyde stanset Taroba. Han holdt Naipi tett inntil seg lenge, og sa ikke et eneste ord. Som trollbundet sto han. Naipi ventet i taushet. Det var som om hun plutselig ikke våget å si noe. Så klarte hun ikke å

styre seg: – Hvorfor er du så stille, Taroba? Hva er det du ser som du ikke kan fortelle meg?

Taroba snudde seg beskjemet, for han hadde ikke ord for alt det vakre han nå så: – De gigantiske trærne er som dverger ved siden av den brede, majestetiske elven. Jeg ser gyldne fisker springe opp av vannet. Jeg ser en sølvskimrende strand. Jeg ser tusener av sommerfugler tett i tett over elven. Og over dem en sverm av fugler med skinnende fjær som fletter en mektig regnbueglorie inn i himmelen. Jeg ser I-Guazu, Det Store Vannet. Dette må være guden Mbois paradys.

Naipi hørte på, som bergtatt av ordene. Så begynte hun å gråte:

– Jeg kan kjenne berøringen av sommerfuglvingene og høre hvordan Tarobas stemme skjelver når han skal beskrive alle disse vakre ting. Men min gud Mboi, hvorfor kan jeg ikke se ditt storslagne skaperverk med mine egne øyne...

Taroba hørte på i taushet. Så på henne med en trist ømhet. Bøyde hodet og gikk langsomt bort mot elven. Løftet hodet, trakk pusten dypt inn og vrente lungene i et fortvilet rop: – Mboi, gud over vannet og himmelen. Bring lyset til Naipis øyne. Ta mine øyne. Ta mitt liv.

Brått stilnet alle andre ly- der. Det var som om alle skogens skapninger tidde for å bære hans stemme opp til Mboi.

Elven stoppet å renne. Solen skjulte seg. Brått kom et forunderlig mørke som deket hele Sommerfugldalen.

Et djevlesk brøl steg fra elve- bunnen. Grunnen rystet i alle retninger med bulder og brak, tungt og fryktelig som av tusener kanoner.

Taroba ble som forstenet av frykt. Han ble trykket mot bakken. Han ble som en del av granittfjellet. Jorden åpnet seg. Glødende fjell ble kastet mot himmeltaket, og blant de enorme stenene var den uanselige kroppen til den modige Taroba.

Da jorden og stenene hadde falt til ro, kom et veldig krater til syne der elvebred- den hadde vært. Elven be- gynte å renne igjen. Forsik- tig og engstelig fant den frem til de sikreste stedene for å kaste seg i avgrunnen. Snart ble den som et barn som lærer å gå. Den styrtet seg triumferende avsted i de hundre fossesprang. Og sole- spente en majestetisk regn- bue.

Og Mboi gjengjeldte Tarobas offer.

Naipi kunne se. I lyset fra regnbuen slo hun øynene opp. Hun ble det første menneske som så Iguazu-fallene i all deres fossende prakt. Men det var ikke det hennes øyne søkte.

Snart steg et nytt forferdelig skrik.

– Taroba, Taroba, Taroba...

Ennå skal du kunne høre ekkoet fra ropet i fossen. Men bare i fullmåne- netter.

Nå er månen kommet så høyt på himmelen at den ka- trille en stråle forsiktig ned djevlelens gap og klø den til rop. For dem som vil høre:

– Taroba, Taroba...

Ennå blomstrer romantikken i fosseslopebruset.

